

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt., $\frac{1}{2}$ évre 6 frt., $\frac{1}{4}$ évre 3 frt., 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt., $\frac{1}{2}$ évre 7 frt., $\frac{1}{4}$ évre 3 frt 50 kr., 1 hóra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RESZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A nagyhatalmak és Szerbia.

Budapest, július 9.

Egy bécsi diplomáciai körökből eredő tudósítás konstatálja, hogy a Bécsben székelő nagykövetségeknél a szerbiai folytonos kormányválságokat illetően a legnagyobb közöny jut kifejezésre, amennyiben politikai érdekek jönnek mellette kérdésbe. Annak a nézetnek adnak kifejezést, hogy tisztán szerb belügy az, valjon a szerb királyság alattvalói akarnak-e önálló állami szervezetet fenntartani, vagy nem. Szerbiának egy esetleges fináncziális szöszegése, avagy európai hitelezőinek megrövidítése annyira ártana az önálló szerb állam létezésében való hitnek, hogy diplomáciai körökben ezt az eshetőséget lehetetlennek tartják.

A szerb királyi család nagyon jól tudja azt, hogy Szerbia nemzeti becsülete és éppen a szerb nép függetlenségi érzéke, e királyság legvitalisabb érdekeinek védelmére, a legkategorikusabb módon követeli ama kötelezettségek becsületes teljesítését, melyeket Szerbia a kölfölddel szemben vállalt magára.

Ami e pontot illeti, hivatalos forrásból eredő értesülések alapján konstatálható, hogy az érdekelt nagyhatalmak közül többen el vannak határozva ama köteleességük alapján, mely szerint velükbe venni tartoznak azokat az alattvalókat, akik a szerb állam hitelezői, hogy nem fogják hallgatni, tűrni a fináncziális szöszegés kísérletét Szerbia részéről. Ez már azért is lehetetlen, mert ha Szerbiában a becsületes állami rendnek csak a legnélkülözhetlenebb és legkez-

detlegesebb követelményeit teljesítik is, ez a kiskirályság az illető kormányok által meghallgatott pénzügyi szaktekintélyek nézete szerint tényleg képes kötelezettségét a kölfölddel szemben becsületesen teljesíteni.

Nem is kételkednek tehát sem a német, sem az angol nagykövetségen, sem a külügyminisztériumban, hogy Szerbia mindent el fog követni, hogy fináncziális és politikai becsületét a reá háruló pénzügyi kötelezettségek teljesítése által megóvja, mert a Belgrádból érkezett tudósítások alapján a fiatal Sándor király érintetlen loyális szándékai iránt teljes bizalommal vannak.

Eppen az utolsó, Belgrádból hivatalos uton érkezett értesítések alapján ismeretes, hogy Sándor király saját nyilatkozatai szerint erősen elhatározta magában, hogy a szerb királyság állami becsületét és függetlenségét minden körülmények közt abban is megóvja, hogy Szerbia az állami hitelezőivel szemben vállalt kötelesegeinek becsületes teljesítése által elnyerje az előrehaladó, minden irányban független fejlődés egyetlen biztos útját.

Ha tehát, a miben nem kételkednek, Szerbia az eddigi pártanarchia roppant nehézségeit és a Belgrádban permanenciában levő számtalan miniszterválságot az állami pénzügyek becsületes rendezése által végre leküzdötte, ezért az érdem egyes-egyedül Sándor király örvendetes erélyének és megbízható loyálisának köszönhető.

Hiszik is, hogy ha Sándor király a Szerbiára nézve legnehezebb állampénzügyi rendezés kérdését megoldotta, sike-

rülni fog neki királyságában a kormányzás ép oly nélkülözhetetlen állandóságát is elérni.

BELFÖLD.

A szabadelvű párt szervezése, mint a „Pester Correspondenz“-nek újabban Erdélyből, Délmagyarországból és az északi megyékből jelentik, folyton igen szépen halad előre. Ha ezt a szorgalmas szervezési munkát a szabadelvű párt vidéki szervezésének kiegészítése végett fáradhatlan, folytonos publicisztikai agitáció által a választásokig következetesen fentartják, akkor kétségtelen, hogy a szabadelvű párt számos új mandátumot hódít és tekintélyében megerősödött számban fog báró Bánffy Dezso miniszterelnök vezetése alatt a jövő választásokból kikerülni. Akkor aztán meg is lesz az a kivánatos, a szabadelvű ézelmi ellenzékiek által szintén kívánt eredmény, hogy a gróf Loyola-Zichy Náudorék néppártnak nevezett népművelő pártja végkép ki lesz küszöbölve a magyar parlamentárizmus egészséges szervezetéből.

Kolozsvár a huszonötödik paragrafus ellen. A városi közgyűlés egyhangulag hozzájárult Heves megye átiratához, hogy a törvényhatóság a huszonötödik paragrafus eltörlése dolgában följáratot intezzen a kormányhoz. A tanács napirendterést indítványozott.

A tanítók ünnepe.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, július 9.

Igazán ünnepnek nevezhető a délvidéki tanítók tegnapi napja, amelyen a délvidéknek

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Küzdelem a pénzért.

— Regény. —

Irtá: Ter Hedberg.

Az „Aradi Közlöny“ számára, svéd eredetiből fordítva.

[12]

[Utánnomás tilos.]

Nagyon nehezen lehetett kimagyarázni, hogy Raskné asszony, ki különben értelmes fejjel bírt, hogy mehetett nőül egy oly léha emberhez, minő a káplár ur volt. Az asszony népség azonban néha különös eszméket táplál, s isten mentse, hogy valaki Raskné szemére lobbantotta volna ezt a osekedetét, mert soha sem bocsájtott volna meg annak. Rask ur ugyanis az ő gyöngye oldala volt.

Larsson Lotta — amint leány korában nevezte magát — e vidéken született. Húsz éves korában eltávozott hazulról, hogy szolgálatba lépjen Stockholmban, s azután tizenöt évig senki sem hallott felőle semmit. Ekkor azután egy tavasszal egész váratlanul visszatért szülőföldjére, s egy kis üzletet nyitott, a melyből azóta éldegélt. Mikor visszatért, magával hozta Raskot és Tromfot, és Metát, ki ekkor tíz éves volt.

Nagyon sajtáságos története volt Larsson Lottának és Stockholmba való utazásának. E történet következő:

Lotta gyermekségétől fogva egy keresz-

tet viselt, egy nehéz, nyomasztó keresztet, mely elkésérte egész életét. Es e kereszt nem állt egyébből, mint egy névből, egy gúnynévből, mit apja után örökölt. Az atya ugyanis szabó volt, de ezen megengedett mestersége mellett még egy másikat is űzött: lopott. Az a gyógyíthatlan szokása volt, hogy a hol megfordult vagy űlt, mindig elcsont valamely könnyen elemehető tárgyat, melyet azután jogos tulajdonosa hiába keresett. Ez a szokás második természetévé vált, s mindenki ösmerte, s végre elidegenített tőle mindenkit. Először is elnevesték őt tolvaj Larssonnak, s a parasztok durva és könnyörületlen humorra ezt a gúnynévet kiterjesztette a szabó családjának többi tagjára is. Így történt, hogy Lottát tolvaj Lottának nevezték el...

Es ez a gúnynév úgy terjedt a vidéken, amint Lotta növekedett. — Akármerre járt és kelt, akárhol szolgált, akár mily szorgalmat és munkásságot fejtett is ki, s akár mily becsületesen viselkedett is, nem használt semmit sem, mert mégis csak tolvaj Lottának hívták és az is maradt.

Ekkor történt, hogy Karr e vidéken telepedett le, mint haszonbérli. Erdekkel viseltette a leány iránt, s cselédül fogadta. — Két évig szolgált Lotta új gazdájánál, s teljesen megnyerte annak bizalmát, úgy, hogy az egész háztartást ő vezette, nem pedig a háziasszony, ki gyöngye és beteges volt.

Ennek dacára, még sem érezte jól ma-

gát szülőföldjén, s új otthonában. Menni vágyott és e vagy halványnyá és soványnyá változtatta.

Karr igyekezett őt maradásra bírni, de mikor látta, hogy minden kérése hasztalan, egy jó helyet szerzett neki Stockholmban. Így jutott Lotta Stockholmba.

Mikor tizenöt év múlva visszatért szülőföldjére, a régi gúnynév ismét feléledt. Most azonban Lotta nem tágitott, nem hagyta el szülőföldjét, hanem maradt és felvette a harcot. Tekintélye mindinkább növekedett, miért tiszteletet tudott kelteni egyénisége iránt, s így az öröklött szegény lassanként feledve lett, míg végre a „Tolvaj Lotta“ gúnynév teljesen eltűnt, és sarjából tisztán és tiszteletreméltón emelkedett ki a „Raskné asszony“ elnevezés.

Senki sem fogta fel, hogy ez volt az ő életének legnagyobb győzelme, valamint azt sem sejtették, hogy ezért az elégtételért tért vissza szülőföldjére, melyet kerülni oka nem volt.

Tapasztalták földie, hogy bizonyos idő óta sokkal vidámabb volt, mint azelőtt, szürke szemű barátságosabban ragyogtak, s csontos, férfias termete fölöltötte azt a bizonyos kekedtséget, melyet az elégedettség szokott megalkotni.

(Folytatása következik.)

népneveléssel foglalkozó tanerői egyesültek, hogy közös akarattal hozott határozatok alapján előmozdítsák a közművelődést.

A délmagyarországi tanítók seregestől vonultak fel Uj-Aradra, hogy részt vegyenek XXIX. közgyűlésük, illetve az előzőleg megtartott nagygyűlésen, mely kiváló érdeklődés mellett folyt le, a „Szöllő” szálloda dísztermeiben.

Tegnap este az előkészítő bizottságok megállapították a nagygyűlés tárgysorozatát.

A nagygyűlés napján Uj-Arad zászlódszobába öltözött. Az ülésteremben a vidék tanítói és tanítónői impozáns számban jelentek meg.

Schenk Jakab elnöki megnyitója után Sebesztha Károly, kir. tanácsos temesvári tanfelügyelő üdvözölte a nagygyűlést meleg szavakkal. Majd az Eötvös-alap budapesti elnöke, Péterffy Károly szólt. Utána az üdvözlések a következő sorrendben következtek:

Sziklay János torontali tanfelügyelő, Berecz Gyula temesmegyei segédtanfelügyelő, Horváth Antal temesvári igazgató tanító, Kristofcsák Gyula esperes, Winkler Béla a népnevelők budapesti egyesületének képviselője, az országos bizottság nevében Somlyai József, Mátyás Máttyás az aradvidéki tanítóegyesület elnöke, Székely István a budapesti tanító egyesület kikiáltója, Csukásy Fülöp az országos izraelita tanító-egyesület képviselője, Kapdó Ferenc főszolgabíró Temesmegye nevében üdvözölte a vendégeket. Fehér Ferenc községi jegyző, Uj-Arad község nevében mondott istenhozottat a tanítóknak, Ternajgó Czézár tüzoltó főparancsnok az Uj-Arad-Zsigmondházi tüzoltó-egyesület nevében, Alszeghy János a pozsonyi tanítóegyesület nevében mondott lelkes beszédeket.

Ternajgó Czézár üdvözlő beszéde ez:

Mélyen tisztelt Elnök ur!

Nagyon tisztelt Disszgyűlés!

Az Uj-Arad Zsigmondházi önkéntes tüzoltóegyesület nevében, hazafiai, testvéri és baráti szeretettel üdvözölöm önöket, mint a kiket azon erő, melynek akarata kifolyása hozta el szerény városunkban ezen közgyűlésre; — ez ünnepélyes pillanatot erős hatással látva valóban lelkesült gyönyörrel ragadtuk mi is tüzoltók az alkalmat, hogy önöknek szíveink kristálytisza forrásából fakadó őszinte köszönetet mondjunk szíves megjelenésükért.

Eljöttök önök, hogy kicséréljék tisztult gondolataikat, hazafias és humánus érzéseiket, hogy egymást jobban megismerve, változtatva segíték a tanügy érdekei előmozdításával szilárdabbá tenni azt a kapcsolatot, a mely önöket, mint az állam és vallás uttorait, áldásthozólag egymáshoz fűzi.

De nekem tisztelt közgyűlés, nincsenek most szavaim, a melyekkel elég híven esetenli tudnám a viszontitást és részben a megismerkedés tudalmában rejlő érzésünk boldogságát és azon nagyszerű tény, hogy önöket színről-színre láthatva, ünnepélyes hangulattal és a vendégszeretet legkiválóbb nemével üdvözölni tudjam.

Azon kevés idő, a melyet önök városunk falai között eltölteni szívesek lesznek, egyenesen csak az imént az anyaszentegyházban az önök által kifohászott Isten segítségével a békés haladásnak, az emberiség s ezzel a köznevelés ügye előmozdításának, a minden irányban kiható jólétnek, barátságának és legfőképpen tanítóegyleti intésményük felvirágzásának legyen szentelve.

Engedje a jószágos ég! hogy a haza javára, az emberiség boldogítására, magasatos ügyök teljes kielégítésére törekvő működéseket a jó isten áldása kísérje és ne legyen utjokban oly akadály, a mely a haladás, felvilágosodás megszentelt érdekei előmozdításának rovására lenne s a melyeket erős közakarattal segítségével le nem győzhetnének.

Isten éltesse a Délmagyarországi tanítóegyletet ezen XXIX-diki közgyűlésére városunkban megjelent nemesen érző mindkét nembeli tanítóit.

Utánna még Alszeghy János pozsonyi tanító mondott beszédeket.

Schenk Jakab elnök pedig a sajtó képviselőit éltette, üdvözölte lendületes, költői képekben gazdag beszédével.

Ezzel kezdetét vette az ülés, melyből Wlassics Gyula vallás és közoktatásiügyi miniszternek, Csák Albin grófnak, Bayer

Antalné zászlóanyának üdvözlő távirato küldtek.

Az aradi iskolaszéket Millig József iskolafelügyelő képviselte.

A nagygyűlés tíz órakor tért át a tárgysorozatra, melyet Bánai Jakab, a fehértemplomi elemi iskola nagy tudású, jeles képzettségű tanítója nyitott meg „Pestalozzi emlékezet” című értekezésével.

A nagy pedagógus születésének 150 évfordulója ez évre esik s így a felolvasásnak egyéb becsői közül ez is magas értéket adott. Az előadást zajosan megtapsolták.

Janda Ferenc a nem magyarajku népiszkolák magyar nyelvi tanásáról s a délvidéki nemzetiségekről tartott előadást.

Tételei a következők voltak:

1. Magyar nyelv tanítás alatt nem a segéd eszközök: írást, olvasást, a szorosán vett nyelvtanítást, hanem a magyar beszéd elsajátítását kell érteni, s azért az iskolákban az utóbbira, mint tulajdonképeni célra kell főszólyt fektetni.

2. Az eddigi magyarnyelvtanítás nem a nyelvtani szabályok magoltatása, — hanem a beszéd és értelem gyakorlatok alapján, kell tanítani a többi tantárgyak felhasználásával és pedig oly mérvben, hogy az 5. és 6. iskolai év s az ismétlés iskolai tantárgyait a növendékek csakis magyarul tanulhassák.

3. A fordítások nemcsak sok időt vesznek igénybe, de célra sem vezetők, ezért ezek helyett a magyar beszédgyakorlatokra való tekintettel kisebb olvasmányok tárgyalandók s a többi tantárgyak felhasználásának.

4. A magyarbeszéd elsajátítását s a hazafiaság ébresztését s ápolását jó hazafias irányú költemények és dalok nagyban képesek elősegíteni, ezekre tehát nagy súly fektetendő, mint eddig.

5. A magyar beszéd hazánk összes polgárainak összekötő kapcsát képezvén, az állam érdekében fekszik, hogy a gyermekek azt a népiszkolában minél tökéletesebben elsajásítsák; azért a magas kormány kötelessége, hogy a magyar beszéd tanítását a népiszkolákban — addig is, míg az összes iskolák államosítva lesznek — még nagyobb szigorral ellenőriztesse.

6. A magyar beszéd elsajátítása a nemzeti-ségeknak sem nyelvét, sem jellegét nem érinti, nem csorbítja, alkalmat szolgáltat az idegen ajkúak számára, hogy a magyar beszédet a közéletben használva, ezen módon is szolgálatokat tehesenek a hazának.

7. A magyar beszéd elsajátítása minden honpolgár — s honleányának hazafias kötelessége, mivel — a valódi hazafiság tetteiben nyilvánul; haza javára czélzó tevékenységet pedig a hazánk sok nyelvű népei csak úgy fejthetnek ki, ha egymást megérteni is képesek; azért minden tanítónak szent kötelessége a magyar beszédet oly mérvben tanítani, hogy az majdan a haza különféle nyelvű nemzetiségei közt összekötő kapcsolatot képezzen, s így hazánk összes népeink szorosabb összefűzésére, könnyebb boldogulására, s hazánk felvirágztatására szolgáljon.

8. Az iparostanoncok csak akkor lehessenek segédekké felszabadíthatók, ha iskolai bizonyítványukban a magyarbeszéd bírása jegyzet alatt külön igazoltatik.

9. A népiszkolából kikertit mindkét nemű ifjúság magyar beszédbeni továbbképzése neműk szerint elkövetendő „ifjúsági egyesületek” felállításával biztosítandó és pedig: a kormány támogatása s utasítása mellett az ország minden más ajku községeiben.

10. A magas kormány szerkesztessen: „Magyar nemzeti olvasókönyvet” sok hazafias költeménnyel és dallal, mely olvasókönyv összes hazai nemzetiségek nyelvére is lefordítva, az ország valamennyi népiszkolájában kötelező legyen, mi által az egységes magyar nemzeti nevelés elérnének.

A nagygyűlés lelkes éljenzéssel fogadta a szónok előterjesztését, a melyhez — komolyan mondjuk — feltűnést keltő szakértelemmel és lelkesedéssel szólt hozzá Bontilovics Gusztáv orzori tanító.

A szónok születte román, s ennek dacára a legszebb magyar nyelven előadott szónoklatában határozottan elítélte ama nemzeti-ségi tanítókat, akik a magyar nyelv elsajátítására teljes erejükből nem igyekeznek.

Meg-megújuló lelkes éljenzés és taps közben lépett le Bontilovics az emelvényről, melyet utánna Kaufmann István, begaszentgyörgyi igazgató-tanító foglalt el.

A nevezett tanférfin „A népiszkola és a szocializmus” czímen tartott nagyérdekű előadást.

A magyar karakter tudatos és tervszerű fejlesztése volt az utolsó előadás, s ez — Szentgyörgyi Lajos fehértemplomi tanító érdemére legyen mondva, — jelesül sikerült.

Az idő előhaladottsága folytán Gockler Lajos nagybecskereki tanító általános sajnálatra nem tarthatta meg a „Sajtó a tanügy szolgálatában” című nagybecstű értekezését.

A diszgyűlést az elnök zárszavai után Hymnusszal rekesztették be a jelenlevők.

Délben 300 terítéses bankett volt a „Szöllő” udvarán, mely alatt a szentannai gyermekzenekar játszott nagy precizitással.

Az ebéd alatt az első felköszöntőt Schenk Jakab mondotta ő felségére és fenséges családjára. — A jeles tószót a közönség állva hallgatta végig, utána a zenekar a Himnuszot játszotta.

Bánai Jakab a miniszteriumot és Wlassics Gyulát, Molnár Sándor bókai földbirtokos, kiváló tanügybarát, a délmagyarországi tanítói kart, Osztie András Desewffy Sándor püspököt, Ertl József fehértemplomi tanító a zászlóanyát éltette.

Mondottak még felköszöntőket a következők:

Sebesztha Károly, Szentgyörgyi Lajos, Popper János, Janda Ferenc és Ternajgó Czézár, aki a jelen volt hőlygeket éltette szellemesen.

A tanzerkiállítás megsemmelése után a tanítók kivonultak a tizenhárom vértanúk végzési helyéhez, hol az aradi honvédegyelet is megjelent Lukács Miklós elnök vezetése alatt s itt egy hazafias ének után Schenk Jakab egyleti elnök megható emlékbeszédet mondott, utána Graf János temesvári tanító elszavalta „A vértanukhoz” című ódáját. Ekkor elhelyezték a koszorút az emlékoszlopon, s egy hazafias ének után Aradra jöttek, hogy a szabadságharczi emléktárgyak ereklyemúzeumát megtekintsék.

Az ország tanítói Aradon.

— Saját tudósítónktól. —

Az ország minden részéből sereglettek városunkba a tanítók, az „Aradvidéki Tanító egyesület” jubileumára.

Tegnap délután 4 órakor Mátyás az „Aradvidéki Tanító Egyesület” elnöke és Schenk Jakab a „Délmagyarországi Tanító Egyesület” elnöke vezetése alatt megtekintették az aradi vértanúk vesztőhelyét. Ott Lukács Miklós diszmagyarban várta az agg honvédekkel. Megérkezésük után az aradi dalegyelet, Kovács Pál ev. ref. kántor ügyes vezetése alatt előadta a himnuszot. Majd Lukácsy lépett a léposőre és ott megkezdte beszédjét, melynek rövid tartalma a következő:

Tisztelt Uraim és Hölgyeim!

Az ország tanférjai és tanítónői egybesereglettek és most ide jöttek a szent sírhoz, hogy lerójják a kegyelet adóját.

Nem czélom, hogy e hely jelentőségét fejtegessem, mert a magyar tanítóegylet történelem minden lapját ismeri.

Önöknek emlékübe hozom, hogy a tanítóegylet bár zajtalanul működik, de azért a hazának ők nagyon sokat tesznek. Az önök által elvetett mag, mindenkor megtermi a gyümölcsöt.

Önök talán azt hitték, hogy itt a szentek sírjánál virágot fognak találni?

Ide nem illő a virág, mert itt az irtózat helye van.

E szomorú helyen nem volna illő, hogy az embert mosolygó virágok fogadják. Hanem vigyének a talapatról földet, ültessenek bele virágot. Magyarazzák a gyermekeknek a vértanúk dicsőséges tetteit és szomorú halálukat.

Ezután Kovács Pál vezetése alatt az az aradi dalegyelet „Isten áldunk téged” című hazafias dalt adta elő, melynek végzetével Schenk Jakab tanító mondta el emlékbeszédjét. Emlékbeszédében elmondta, hogy a magyar tanítóegylet van hivatta a fiatal nemzedékre beoltani a hazaszeretet csiréjét. Beszédét szokszor félbeszakította a sok éljen.

Majd Péterfy János fővárosi tanító az „Eötvös-alap” elnöke élte egy csinos beszédben az aradi agg honvédeket. Végül a közönség elenekelte a „Szózatot”. Visszafelé jövet a szobornál „Háromszínű a nemzet iobogó” hazafias dalt énekeltek el, mely után elmentek a szabadságharosi muzeumba s ott megnézték a vértanúk ereklyéit.

Fél hét órakor a templom-utcai polgári fiúiskola dísztermébe tértek, egy rövid értekezletre. Ezen előkészítették a mai gyűlések napirendjét s ez után Dobránszky sörösrnokába tértek az ismerkedési estélyre.

Az esti táncvigalom.

Este a „Szöllő”-ben fényes táncvigalom volt, melyen az első négyest 300 pár tánczolta. A zenét a szentannai gyermekzenekar és Nagy Józsi kitűnő bandája szolgáltatta.

Kiküldött tudósítónk a következő — bár hiányos — névsort állította össze:

Asszonyok: Dr. Szárnyasy Béláné, Berthe Györgyné, Spallek Frigyesné, Petrovicsné, Altman Ferenczné, Papp Vazulné, Gáner Lipótné, Thaisz Lajosné, Kraitler Ferenczné, Princz Fidelné, Czimmer Mátyásné, Krebsz Ignáczné, Schramm Józsefné, Aidert Jánosné, Hófnerné, Weiszné, Krause Brunóné, Schenk Jakabné (Fehértemplom), Kébéli Katalin, Schaaf Ignáczné, Buzákiné (Arad), Németh Mihályné, Jarniczky Józsefné, Poczmann Adámné (Zichy-falva), Keszthelyi Istvánné (Plositz), Csalogovicsné, Maurer Istvánné, Schmarda Mártonné, Lux Ubaldiné, Vitályos Béláné, Regenhold Józsefné (Uj-Besenyő), Nuka Istvánné, Schork Mártonné, Pap Vazulné, Fixner Jánosné, özv. Pichler Lipótné, Milenkovits Miláriunné (Bavaniatyé) Glasz Károlyné, Honheisser Adolfné, Keller Árpádné, Dávidovics Arnoldné, Hadasy Gyuláné, Mészáros Gyuláné, Déessy Ernőné, (Balassa-Gyarmat), Engel Jenőné (Kolozvár), Junger Józsefné, Schütz Bódogné, Popovics Predágné, Krumpholz Péterné (Vinga), Onody Lászlóné (Szentés), Csügényi Aladárné (Szeged).

Leányok: Spallek nővérek, Berthe Adél, Eicher nővérek, Deschán nővérek, Kovasich nővérek, Horváth nővérek, Hann Mathild, Gál Karolina, Vitályos Ilonka, Fixner Mariska, Pichler Margit, Knepper Ilona, Grafel Ilona és Mariska (Néz), Spélik nővérek, Aichert nővérek, Weil nővérek, Hermann Mariska Rózsa és Ilona, Kovács Annuska, Buzáky Elvira, Wallinger nővérek, Kohn Gizike, Weitz Mariska, Fook Róza, Lékner Mariska, Beyer Juliska, Kolb Térus, Hahn Emilia, Grasanczky Mariska (Szép falu), Fuchs Nina, (Nagy szent Miklós), Kovács nővérek, Hidvéghy Fanny, Kocsí Fruzina, Weitner Irén, Kredás nővérek, Vendt Mariska, Kastó nővérek, Hedásy nővérek, Mészáros Gizike, Déessy Szilárdka (Balassa-Gyarmat), Engel Jenny (Kolozvár), Schütz Ilonka, Popovics Melánka, Krumpholz Miczike (Vinga), Onody Arabella (Szentés), Csügényi Jolán (Szeged), Pichert Fanny, Mayer Aranka, Mocsáry Janka, Zsifkovics Ilona (Temes Kubin), Stanics Olivía (Ozora), Raics Erzsébet (Bavaniatyé), Gamber Zsófia, (Bavaniatyé), Léger Józsa (Orczfalva), Brajjer Erzi (Nagy-Terenne), Kohn Gizike.

Közigazgatási bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Aradmegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 9 órakor tartotta rendes havi ülését.

Az ülésről referádánk a következő:

Fábian László főispán elnöklété mellett jelen voltak: Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán, Bohus Zsigmond báró, Bohus István báró, Takácsy Sándor dr., Dániel Gergely, Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő, Párcz György kir. ügyész, Krausz József kir. pénzügyigazgató, Pecsán Sándor h. árvaszéki elnök, Vörös Vidor tiszti főügyész, Pály József kir. főmérnök, Dálnoki Nagy Lajos főjegyző, Kiss Lajos, Baross Ferencz dr., Schill József közigazgatási gyakornok.

Az ülés megnyitása után Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán olvasta múlt havi jelentését, mely tudomásul szolgált.

Krausz József pénzügyigazgató jelenté, hogy a múlt hóban befolyt egyenes adóban 24402 frt 29 kr, hadmentességi díjában pedig 47 frt 80 kr, közvetett adókból összesen 65470 frt 88 kr folyt be.

Párcz György kir. ügyész hivatalos jelentése: a megye börtönhelyiségeiben tartóztatva volt a múlt hóban összesen 113 személy. Ezek közül 80 fi és 24 nő. Jogérvényes ítéletet hoztak 70 esetben, felebbezés alatt áll 11 egyén, vizsgálati fogságban 32 van.

Varjassy Árpád kir. tanfelügyelő jelenté, hogy a megye területén lévő népoktatási tanintézeteknél az évrő vizsgálatok június hó folyamán megtartottak.

Ujszentanna községben a lefolyt tanév elején kísérletképpen megnyitott polgári-iskola I. évfolyamának vizsgálatán, ugy Szathmáry Gyula alispán, mint a járási főszolgabíró is részt vett.

A vizsgálat nemcsak a nem magyar nyelvű növendékeknek a magyar nyelvben való teljes jártasságáról, de az összes tantárgyakból való megfelelő előhaladásáról tett bizonyítást. A vizsgálat eredménye igazolta a községi képviselőtestület az iránti törekvésének jogosultságát, hogy Ujszentanna községben egy polgári fiúiskola létesíttessék.

Issekutz Károly megyei főorvos szerint a megyei közegészségügyi állapotok kielégítőek voltak a múlt hóban, mivel a betegmozgalom az előző havinál kisebb volt és a meghaltak száma 10-el alább szállott.

Vörös Vidor tiszti főügyész és Pecsán Sándor h. árvaszéki elnök jelentését tudomásul vették.

Pály József kir. főmérnök jelenté, hogy az állami közutakon a kavicsszállítás folyamatban van; az árkolási és utpadka-emelési munkáknak azon része, mely a folyó évben végrehajtandó volt, befejeztetett.

A törvényhatósági közutakon ugy a kavicsszállítás, mint a műtárgyak helyreállítása folyamatban van. Az utak állapota kielégítő.

A hivatalos jelentések után folyó ügyeket tárgyalta, melyek elintézése után az ülést Fábian László főispán bezárta.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 760.8 milliméter, délután 2 órakor 759.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 17.0, délután 2 órakor C° + 21.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 3. délután 2 órakor N. 3. felhőzet: reggel többnyire borult, délután többnyire borult. Csapadék az előző 24 órában: 15 milliméter.

Az áruforgalmi statisztika.

— A kereskedők s a közönség figyelmébe. —

Az áruforgalmi statisztikai adatok szolgáltatását szabályozó 1881. évi XIII és 1895. évi XVIII. törvényeknél a postai forgalomban való végrehajtása tárgyában kibocsátott szabályrendeletnél fogva felhívom Arad szab. kir. város közönségét, főképen pedig kereskedőit, hogy az Ausztriából, Boszniából és a külföldről érkező, valamint az odaküldött postai csomagok tartalmát a szállító levelekhez hivatalból csatolt árunyilatkozatokon a legpontosabban feljegyezzék.

Árukánál meg kell nevezni az anyagot is, melyből az áru készült. Így ha a csomag ruháneműt tartalmaz, meg kell jelölni, hogy miféle és mily anyagból készült ruhát tartalmaz a csomag, pl. „női derék selyemből”, vagy „férfi öltözet posztóból”, „porköpeny vászonból” stb. Oly általános kifejezés, mint rövidárúk (kurzwaare) kézműárúk (manufactur) fehérművek (weisswäsche) stb. a nyilatkozatokon el nem fogadhatók, mert pontosan kell kitüntetni, hogy az áru minő anyagból készült, s ha egy csomagban vagy szállító levélhez tartozó több csomagban különféle árúk vannak elhelyezve, ez esetben az árukat nemök szerint részletezni kell, még pedig ugy, hogy a csomag vagy csomagok össz súlya az egyes árúk súlyát adja ki pl. ha egy 7 kgr. súlya csomagban tük, czérnák és szalag félek foglaltatnak, a nyilatkozatokon a czimzett a következő részletezést adhatja.

Varró és gombostűk	2 kilogramm.
Parrucésnya	1/2 kilogramm.
Varrószerszám	1/2 kilogramm.
Selyemszalag	2 kilogramm.
Gyapjú szallag	1 kilogramm.

Összesen 7 kilogramm.

Hasonlóképen kell a feladott csomagoknál is az erre szolgáló nyilatkozaton az árut feljegyezni. Kereskedők vagy gyárosok, kik Ausztriába, Boszniába vagy pedig külföldre nagyobb számú csomagot küldenek, hogy a feladásnál feltartóztatva ne legyenek, a kocsiposta feladási osztályban e czélra szolgáló nyomtatványokkal elláttatnak, hogy a nyilatkozatokat odahaza maguk hiven tölthessék ki. — Magánügyének csomagjaihoz a felvevő tisztviselő a feladásnál állítja ki az árunyilatkozatot, szükséges azonban, ha feladó cselédjével küldi feladáshoz a csomagot, a tartalmat egy cselédlára feljegyezni, különben ha a cseléd a pontos tartalmat bemondani nem tudná, kénytelen lenne a tisztviselő a csomagot visszaszantítani.

Tekintve azt, hogy az adatok pontos szolgáltatásával mindenki hazafiai kötelességet teljesít, a mennyiben a magas kormányzat biztos tájékoztatást nyújt annak megtudására, hogy mennyi a kivitel és mily arányban áll ezzel a behozatal, mely adatok a külföldi és az Ausztriával kötendő gazdasági szerződések megkötésénél egyedül lehetnek irányadók; továbbá miután a postahivatalbeliekkel szemben az országos statisztikai hivatal a legcsekélyebb mulasztásokért is a legszigorubb eljárást helyezte kilátásba, minél fogva a hivatalnokok és szolgák már a saját érdekükben is kénytelenek a legaprólékosabb részletekre is kiterjeszkedni, onnélfogva ezen f. hó 1-től kezdve életbeléptetett szabályzatról a közönséget azon kéréssel értesitem, hogy a rendelkezés saját érdekében is igyekezék olegget tenni, mert ellenkező esetben a hiányos árunyilatkozatra a csomag kiadása megtagadatik s csak olyan időben fog kiszolgáltattani, midőn a személyzetnek a többi felek hátráltatása nélkül ideje van a csomag tartalmáról személyes meggyőződést szerezni. Az 1895. június hó 8-án.

Báró PURCELL BÉLA,
postafelügyelő.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható.

— Július 10. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Jelentékeny csapadék nélkül.

Honvédek a manőveren.

— Saját tudósítónktól. —

Az idej manőveren kijut a honvédségnek is egy jórész azokból a ferasztó menetelésekből, elcsigázó gyakorlatokból és sok egyéb kellemetlenségekből, melyekkel az őszi manőverek, különösen a „király-gyakorlatok” szoktak járnai, a mikor tudvalevőleg a szokatlan magas létszámú koncentrált csapatok részére a legjobb akarat és igyekezet mellett sem képesek az intező közegek előállítani a test épségben tartására szükséges táplálékot és pihenést nyújtó elszállásolást.

A szegedi II. honvédkerületnek különösen része lesz ezekből, a mennyiben a temesvári VII. hadtest keretébe lesz bevonva s mint ilyen együtt végezti mindazon harozásati gyakorlatokat, melyekkel ez a kolosszális csapat a test az erdélyi corps ellen operál hetekig.

A nagygyakorlatokhoz az idén belesznek hiva a közös hadseregtől a honvédség állományába áthelyezett 1884-ik évfolyambeli tartalékosok is. Szokatlan dolog ez és egyszersmind nehéz is azoknak a vén rezervistáknak, kik az utolsóknak remélt waffenbunggal lemondtak a Mannlicher kezeléséről és a szakumpak viseléséről is.

A lugosi 46. honvédgyalogdandár (a verseczi 7-ik és a lugosi 8-ik honvédgyalogezredekkel) szeptember első napjaiban külön vonaton megy el Belényesre. Belényesről, Bánffy-Hunyadig, a zárógyakorlatok színhelyéig dandár- és hadosztály-gyakorlatokat teljesít. Szeptember 23-tól 26-ig a zárógyakorlatokon vesz részt.

Az említett két ezred tartalékosai, ezek között a közöshadseregtől áttett 1884. év folyambeliek, augusztus 27-ronatnak be Verseczre, illetve Lugosra és teljes 35 napos fegyvergyakorlatot teljesítenek.

A nagygyakorlatra az 1884, 1886, 1889, 1890., 1862. évfolyambeliek lesznek behiva.

HIREK.

Julius 10. Szerda. Róm. kath. naptár: Amália. — Protestáns naptár: Amália. — Görög-keleti naptár (június 28.): Cyrus, János. — A nap kél 4 óra 15 perczkor, — nyugszik 7 óra 55 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (eszínházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Költsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Az ifju főhercegi pár Kisjenőn.

— Saját tudósítók távirata. —

Kisjenő örömben uszik. Ez idő szerint nemcsak a legnépszerűbb főherceget, József főherceget tisztelheti falai közt, hanem az ifju főhercegi párt is, a mely tegnapi érkezett meg Kisjenőre.

Mint levelezők távirja, József Agost főherceg bájos ifju nejével, Augustia főhercegnővel együtt tegnapi reggel 6 óra 10 perczkor robogott be a kisjenői állomásra, hol József főherceg, Libits uradalmi igazgató, Surányi ezredes, Jankovich főhadnagy és Ulrich felügyelő fogadták a magas vendégeket. A perronon nagy közönség jelent meg, a mely lelkesen megjelenezte ugy a főherceget, mint az ujon érkezetteket is.

Augustia főhercegnőt Ő Fensége, József főherceg segítette le az udvari kocsiából. A bájos főhercegnő igen jó színben van s barátságosan fogadta a megjelentek üdvözlését. Az ifju főherceg kezét csókolt fenséges atyjának, ki őt is többször megcsókolta.

Azután hintókra ültek s behajtottak a főhercegi lakba. Augustia főhercegnő fenséges apósával az első kocsi-ban foglalt helyet, a másodikban József Agost főherceg ült Surányi ezreddel. A merre a hintók elhaladtak, mindenütt lelkes éljenzés hallatszott.

József főherceg valószínűleg pénteken fog elutazni Kisjenőről. Hogy az ifju főhercegi pár mennyi ideig fog ott időzni, nem tudják.

— Közgyűlés a városnál. Aradváros köztörvényhatósági bizottsága ma, szerdán délután 4 órakor tartja meg júliushavi rendes közgyűlését. Az ülésre melegen felhívjuk a városi köztörvényhatósági bizottság tagjainak figyelmét, annál is inkább, mivel az ülésen több fontos közügyet fognak megvitatni.

— Vizvezetési munkák tárgyalása. Tegnapi érkezett meg Aradra az angol vállalat képviselőjében Mayer F. J. mérnök, hogy a vízvezetési munkákat megkezdhesse, s azon differenciákat és nézeteltéréseket, melyek időközben merültek fel, kiegyenlítse.

— Miniszterek a délvideken. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök szombaton este Nagybecskerekre érkezett, hol vejenek, br. Feilitzsch Bertalan vármegyei tb. főjegyzőnek vendége. Br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter pénteken vejenél, br. Gerliczynél időzött Deszken és szombaton visszatért Budapestre.

— Állami anyakönyvvezetés Aradon. Perczel Dezső belügyminiszter jó eleve gondoskodik arról, hogy az új törvények életbelépésekor a leendő legújabb állami tisztviselők hivatalba lépésük előtt is birtokában legyenek a törvények ismeretének, s hivatalukat betöltéssék. Az összes rendeleteket lenyomatva — magyarázatokkal ellátva — minden törvényhatóságnak megküldötte, hogy kellő időben közölhessék észrevételeiket, s az állami anyakönyvvezetők megismerkedhessenek az új törvények lényegével. Arad városához is megérkeztek az összes nyomtatott rendeletek, melyeket tanulmányozás céljából Szoufy Béla, főlevéltárosnak adtak ki.

— Tanszerkiállítás. Most, hogy az „Aradi Tanító Egylet”-nek a 25 éves jubileuma van, az aradi tanítók czélszerűnek tartották a vidéki tanítóknak és az aradi közönségnek saját munkáikat bemutatni. — A munkák mind művészi kivitelűek, a szemnek minden tárgyra jól esik nézni. A legtöbb és a legremekesebb munkái Balázs Ferencz aradi tanítónak vannak. Oly kifogástalan, oly gyönyörű a munkái, hogy művészi kivitelben bármely külföldi gyártmányjal versenyeznek. A teherhajó, a vizimalom, a fészek- és tojás-gyűjtemény, különböző gépek, mind olyanok, a melyen meglátszik a művészi kéz. — Szép munkákat állított ki Záray Odön is. Ilyenek: Betűszekrény, Térképek. Az idő arányok leírása, stb. Kresz Károly tanító órája is megérdemli a dícséretet. — A templom-utcai elemi fiúiskola, a Kossuth-utcai elemi fiúiskola gyűjteménye is mutatja, hogy Aradnak minta-iskolái vannak. Említést érdemel Niedermayer Tóbiás polg. isk. igazgató térképe is. A munkák a polgári fiúiskola rajztermében vannak kiállítva, melyre melegen felhívjuk a közönség figyelmét.

— Szent István szobra. A kormány igen dícséretes tervet akar foganatosítani. A millennium ünnepe alkalmából elhatározta, hogy Magyarország első koronás fejedelmének: Szt. István királynak szobrot emeltet a fővárosban, a nagyobb szabású mű költségeit az állam fizeti, azonban az e célra már egyes hazafias érzésű adományok bevonásával. Bánffy báró miniszterelnök leiratban kereste meg Arad városát és Aradmegyét, hogy a területükön netalán eszközölt hasonló gyűjtés eredményét küldjék fel az állampénztárba.

— Perczel Dezső és a protekció. A napokban Perczel Dezső belügyminiszter Bonyhádon időzvé, egy bizalmas, meghitt emberre látogatta meg, hogy a kegyelmes ur előtt valakit pártfogoljon s a menynyirelehet, megnyerje pártfogását a pályázó részére sodahaszon, hogy a kinevezés biztosítva legyen. Perczel Dezső mosolyogva a jóakaratu közbenjárson s az ő megszokott nyíltságával kijelentette meghitt barátjának, hogy semmiféle ajánlást el nem fogad. A kinevezéseknél a protekciónak semmi szerepet nem enged. Nagy ostromnak van ugyan kitéve s bármennyire terhére esik az ostrom, még attól sem riad vissza, hogy a nagy mennyiségben beadott kérvényeket sorra elolvassa, a mellékleteket áttanulmányozza, csak hogy az igazi érdem nyerve el jutalmát s a legalkalmasabb erővel tölthesse be az új és nagyfontosságú állásokat. A miniszter eme jelentőségű kijelentése bizonyára sok kombinációnak szegi szárnyát. A névjegyek, ajánló levelek s politikai hasznos szolgálatokra való hivatkozás mit sem ér, ha egyébként hiányzik a kvalifikáció, tehetség s a megbízhatósághoz megkívántató garancia.

— Pervizes város. Dr. Perger János városi főügyész jelentette, hogy a Dániel-féle ismert pert a város elvesztette.

— Tanév végén. Varjassy Árpád, kir. tanfelügyelő az idei évről vizsgák eredményéről referált a városi közigazgatási bizottságnak, hová terjedelmes átiratában írásban is benyújtotta jelentését, melyben konstatálja, hogy az idén elért eredmények az összes, előbbi évekéit fölülmulják. Jelentése végén megemlékezik az izraelita hitközség ama mozgalmáról, mely szerint a mai igényeknek megfelelő emeletes iskolai helyisége, parkirózott udvarral emeltet. Az izraelita hitközség eme szép tervet még az idén akarja megvalósítani, hogy a millennium esztendejében már az új épületben oktathassák az izraelita ifjúságot.

— Kathedrálról — a tébolydába. Annak idején bővebben foglalkoztunk az aradi gör. kel. tanítóképezdének eme szennyesével, s az áldozat maga is hosszabban nyilatkozott a vele történt mellőztetéséről, üldözöttségéről. A történet tragikumáról azonban csak most adhatunk hírt. Tegnapi ugyanis az orvosi hivatal-

tudatt, hogy Tescula Lázár, nyugalmazott képezési tanár hűdéses agybántalmi következtében megőrült, s mivel baja közveszélyes, az országos tébolydába valószínűleg Angyalföldre fogják szállítani. A nagy port felvert eset ekként nyert befejezést, s a kik e szerencsétlen embert az örületbe taszították, nyugodtan folytatják aknamunkájukat a hazafias nemzetiségi vezetők ellen.

— Szeszélyes idő. Nagyon kevés év dícsőkedhetik oly szeszélyes időjárással, mint a mostani. Tavasz az idén tulajdonképpen nem is volt. A nyár pedig mindjárt a kánikulával kezdődött. Mert valóságos kánikulai napok voltak azok, melyekkel június bucsuzott s július beköszöntött. Ámde nem soká tartottak s egyszerre „ősi idő javából” váltotta föl őket; zuhogó zápor, itt-ott felhőszakadás, minnek következtében a levegő jelentékenyen lehűlt. És ez, ugy látszik, országszerte így van. Erről tanuskodik a következő tudósítás, melyet Lippai levelezőnk július 7-ről küld:

Az elmúlt meleg napok után vidékünkön most hűvös, szeles és zivataros időjárás van. Naponkint nagyobb záporosok vannak; tegnap óriási felhőszakadás volt, mely éjjel is folytatódott és a lakosok valóságos vízveszedelemtől tartottak. A tömegtelen viz Lippán kevés nyomot hagyott hátra, azonban a szomszédos Radnán borsasztó pusztítást végzett. A hegyekről leömlő, hirtelen keletkezett víz-zuhatok által a község közepén végig húzó patakocska kiáradt és a viz az egész községet — mely különben is nem nagyon szerencsés fekvésű — elborította. A kertek kerítései bedőltek a víz túdlásától és az eddig szépen viruló területek posványná változtak. Ezen egy éjszaka után Radnagynézki, mint ha a Maros árvi zében most vonult volna el. Dacára ezen roppant esőzéseknak, a Maros vizállása még sem magas, 0 fölé 90, de rohamos emelkedésre készülünk.

Mennyire van Arad Szalontához? Török Gyula nagyszalontai tanító július 6-án kelt érkezői bélyegzéssel egy levelezőlapot kapott Aradról. A levelezőlapon június 10-ét jelez a feladási bélyegző. Így négy nap híján egy teljes hónapba került, míg a lap Aradtól Szalontáig megtette az utat.

— A papíros-forintokat még elfogadják. A múlt hét folyamán több lap azt híresztelte, hogy a papíros forintokat július 1-től magánforgalomban nem fogadják el. Ezen hírek annyiban tévesek, a mennyiben a papírosforintok f. é. december hó 31-ig maradhatnak meg magánforgalomban, azontul 1896. évi június hó 30-ig a nyilvános pénztárnál lesznek csak elfogadva, s így ezen pénznem még egy esztendőig marad érvényben. Megjegyezzük, hogy a beváltást 1899. évi december hó végéig lehet kérelmezni.

— Az ipartestület előjárásának hétfőn d. u. 5 órakor tartott rendes havi ülésén a szokott tárgysorozaton kívül tárgyalás alá vétetett az aradifa- és fémipariszakai iskola államosításának s ezzel kapcsolatos az évi 200 frtnyi hozzájárulás kérdése. Az előkészítő bizottság javaslatára kimondta az előjáróság, hogy az iskola államosítása ellen semminemű észrevétele nincsen, s az évi 200 frtnyi hozzájárulást is véglegesít mindaddig, míg az iskola Aradon lesz, azon feltétellel, hogy a testület az iskola felügyelő bizottságában képviselve legyen, s hogy szükség esetén joga legyen a testületnek 3 tanuló (aradi iparosok fiait) az intézetbe elhelyeztetni. A nagybecskereki ipartestület zászlószentelési ünnepélyére az előjáróság egy 10 frankos aranyat szavazott meg, felkérve az ottani ipartestület elnökét, hogy az aradi ipartestület nevében a zászlószéget verje be. Az indítványoknál Rosmanith Albert II. alelnök azon előterjesztést teszi, hogy bár az évi rendes közgyűlés a választási dolgok hevében azon indítványt, mely a szakkollegok megrendelése érdekében tétetett, elvetette, de most a nyugodtabb viszonyok között mindenki beláthatja, hogy az iparosok önművelése céljából az irányban a testületnek intézkedni kell. Dr. Műlek Lajos testületi ügyész minden körülmények között pártolandónak tartja Rosmanith indítványát, de éppen mert egy néps-

közgyűlés által hozott határozattal áll szemben az előjáróság, nem tartotta ezúttal helyesnek a dolog felszínre hozatalát, de igen czélszerűnek véli, hogy erre vonatkozólag az elnökség a téli előjárósági gyűlések valamelyikén részletes előterjesztést tegyen, a szaklapokra szükséges összeget a költségelölirányzatba vegye fel, s azok megrendelésének jóváhívását a jövő évi költségvetésből kifizertesse. Rajta György a közel napokban bekövetkező ó-hitű Péter és Pál nap, illetve Nikolic Péter elnöknek névnapja alkalmából öt meleg szavakban üdvözlöi. Végül a szabadulások következő sorra, felszabadítottak összesen 27 tancon. Augusztus hat folyamán az előjáróság rendez ülést nem tart s így a legközelebbi gyűlés szeptember 9-ikén fog megtartatni.

— **Elsülyedt malom.** Rusinek Mihály csioséri malomának az esti órákban teljes erővel nekiment egy fával megrakott tutaj. A mérnökség megállapította, hogy a malom a rendes helyre volt felhuzva, s a tutajosok vigyázatlansága következtében történt a szerencsétlenség. A malom vaskerekét tartó bárka elmerült egészen, a malom és kerék minden része többé kevésbé megsérült. A malom tulajdonosa pert indít a tutajosok ellen, kik a szerencsétlenséget előidézték. Emberélet, szerencsére nem esett áldozatul.

— **Tanfolyamok postai segédtszolgálat részére.** A kereskedelmi miniszter postai- és táviró segédtszolgálat kiképzésére folyó évi augusztus 1-től kezdve hat hónapra terjedő gyakorlati tanfolyamot nyit az aradi kir. postai- és táviró hivatalnál. A megfelelő kvalifikációval bíró pályázók felhívjuk, hogy kellő módon felszerelt kérvényüket július hó 20-ig a nagyváradi postaiszolgálatához nyújtsák be.

— **Katonazene.** Ma este Nagy Lajos kerthelyiségében a helybeli cs. és kir. 33-ik gyalogezred zenekara nagy hangversenyt rendez. Az érdekes estére itt is felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Egy fiatal élet pusztulása.** Mérey Miklós, a ki most mint egyéves önkéntes szerkesztett eleget katonai kötelességének, tegnapelőtt reggel Budapesten öngyilkos lett. Mérey Miklós előkelő jó családból való árva fiú volt. A fiatal ember gyakran panaszkodott, hogy sem atyja, sem anyja nincsen, kik szeretetükkel öröködnének fölötté. S amint öngyilkossága mutatja, a szeretetnek ez a nélkülözése tette sivárrá a fiatal ember életét. Zajos mulatságokban, hozzá nem illő társaságban akarta elfelejteni bánatát és így akarta pótolni a szerető családi kört. Szép vagyonából a mióta önkéntes, sokat elfecselelt: lelketlen agynövények és uszorások óriási kamatok árán szereztek neki pénzt a mulatozásra. Ehhez járult hozzá még az is, hogy a fiatal ember egy orfeumbeli énekesnővel ösmerkedett meg nemrég, a ki kaczerkodásával elkeserítette a romantikus hajlandóságú ifjút. Négy nap óta mulatott, nagy összegeket költve — legnagyobb részét az orfeumban — s ez idő alatt már foglalkozott az öngyilkosság gondolatával; barátainak megmondta, hogy meg fog válni az élettől rövid idő alatt. Vasárnap reggel 9 óra tájban hazatért kerépesi-ut 17. szám alatt levő lakására. Háziasszonya, Barona Teréz, bement hozzá és szelid szemrehányást tett a fiatal embernek könnyelmű életmódja miatt. Mérey Miklóst a derék nő szavai annyira elérzékenyítették, hogy megkérte az öreg asszonyt, hogy csókolja meg, hiszen úgy nincsen édesanyja, ki olyan jó szívvel volna hozzá. Az asszony kiment a szobából, Mérey pedig pár percz alatt levették a szíven lökte magát; mikor háziasszonya bejött, még élt s revolverét újból mellébe irányozta, de az asszony kicsavarta a kezéből. Hívták a mentőket, a kik bevitték a 16-os számú katonai kórházba, a hol délután 2 órára meghalt. Háziasszonyától levélben kért bocsá-

natot tettéért és egyszersmind megírta azt is, hogy pár forintnyi tartozását gyámja fogja kiegyenlíteni. Az orfeumbeli hölgynek is írt egy hosszú levelet, a melyben azt mondja, hogy megbocsát neki kaczerőségéért. Az öngyilkos önkéntest tegnap délután temették el a katonai kórházból.

— **Amerikai magyarok jószívűsége.** Alig jutott el ama rettenetes tűzvésznek híre — mely Merény szepességi amerikai lakosait hajléktalannokká tette — az amerikai magyarsághoz, — mint nekünk írják — már is megindult a könyörületességi akció, segélyben részesíteni az oceánon túlról a károsultakat. Perczel Lajos clevelandi körjegyző töob nemes érzelmű honfitárssal sorba járta a magyar házakat és sikerült ehezmezen czélra idáig mintegy 500 forintot összehozni. Kundz Tivadár, szepességi születésű, egymaga 150 forintot adott e czélra, kijelentve, hogy ő elvárja, hogy a község ő hozzá egyenesen is forduljon, a mikor is jelentékeny adományban részesíti a károsultakat.

— **Sikkasztó antiszemita agitátor.** Waidhoffenben, az odavali posta kezelőjét. Steinbach Lőrincz ösmert antiszemita kortesvezért tegnap a csendőrség letartóztatá, mert a hivatalos pénzekből nagyobb összegeket elszikkasztott. Az elfogott postamester egyike volt a keresztyén szociálista párt vezéremberének, s Luegerékkel is összeköttetésbe állott.

— **A huszárok klínoja.** Diószeghy őrmesterről, akit a przemysli magyar huszárok agyonvagdaltak, most egy nagyváradhi bolgár mesél el egyetmást. Az illető szintén ez őrmesternek a közé szögelt s így előadás megbízható. Diószeghy őrmester annak idején másfél évi brigádra volt ítélve, mert egy fekete Imre nevű közlegényt örökké nyomorékká tett. Ekkor kilökték a katonaságtól. Azonban visszaköngörögte magát. Mikor a szakasz előtt először megjelent, e szavakka' közöszöndötte a legénységet; Na eddig vig életek volt, de most megkeserültek, hogy az anyatok a világra szült. Dacára, hogy a század feje Kahler kabinaty humanus érzésű ember volt, Diószeghy féktelenül ütöte háta mögött inkvizitori szenvedélyének nemtelen játékát. Napjában háromszor is kikötötte huszárszárjait. Négy embert a kórházba juttatott kegyetlenkedésével. Egy-egy szakasznál 1—2 hónapnál nem szolgálhatott tovább, mert öngyilkosok lettek az aiatta szolgáló katonák. Tulajdonképen arra használták a katonaságnál, hogy a kifogás alá eső szakaszokat vele reguláltatták meg. S erre neki gondolatnak is iszonyu módszerei voltak. Télviz idején meztelen gyakorlatoztatta a legénységet a hóban. Három napig nem adott nekik enni. Egy izben egyik huszárnak, mert a nadrága kifeslett, a hust is hozzávaratta volna a nadrágához egy másik huszárral. Máskor a szakácssal, a ki forrón találta be ételét, megétette az egész ételt, rá se hederített, hogy nyelvét, száját összegegette vele. Az meg már mindennapi szokása volt, hogy az ügyetlen lovaglót a ló farkához kötötte.

— **Kicszerélt utitáska.** A tegnap reggel 7 órakor Aradra érkezett gyoroki omnibusz-vonat utasait beszállító lövasúti kocsiban egy fekete kis kézibögrőd tervedésből kicszeréltetett. Ezen táska tulajdonosa azt a felcserező tulajdonát képező máéik hasonló tászkának átadása mellett a nap bármely órájában Lóca városi aljegyző hivatalos helyiségében átveheti. A felcserező utitáska valószínűleg az A. V. T. E. egyik akkor érkező tagjának tulajdona.

HYMEN.

Kiss Tivadár dr. oroszvári (Pozsonymegye) gyakorló orvos, Kiss István aradi gyógyszerész fia, eljegyezte Nyisztor Flóra kisasszonyt, néhai Nyisztor Sándor dr. pankotai volt járási orvos leányát.

Varga Lajos, a Neuman Testvérek cég gyári felügyelője, vasárnap tartotta eljegyzését özv. Fuchs Katalin kedves leányával: Viotória kisasszonnyal.

GYÁSZROVAT.

† Kondorossy Vilmos, Kondorossy József galsai szőlőbirtokos és neje, Kókuti

Erzsébet 24 éves fia — mint levelezőnk jelenteti — hosszú szenvedés után elhunyt. Helyteteit a galsai röm. kath. temetőben helyezték örök nyugalomra, általános részvét közt. Béke poraira!

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Meghívás.** A „Kölcsey Dalkör” t. működő tagjai „Kéretnek, hogy ma d. e. háromnegyed 11 órakor a Zemplényi kávéház előtt megjelenjen sziveskedjenek a vértanuszoborhoz való kivonulás végett. Az elnökség.

MULATSÁGOK.

(=) **Az aradi kereskedő ifjak köre** július 13-iki táncszertélyére mindazok, kik jogos meghívójukat a postai szállítás miatt meg nem kapták, ez ügyben Létán János vigalmi bizottsági elnökhöz fordulni sziveskedjenek.

(=) **Az iparosifjak mulatnak.** Az aradi iparos ifjak önk. és betegsegélyző egylete f. hó 14-én (vasárnap) a városliget nagyertermében hangversenyyel egybekötött táncszertélyt rendez. A másor a következő: 1. Népdalegyveleg Zs. E. Előadja a dalkar. 2. Bucsu az erdőből, Esser H. előadja a vegyes dalkar. 3. Eghy kedves ember, (magánjelenet), előadja Böhm János. 4. Lorelei, (quartet) Schilzhertől, előadják Fischer Teréz, Fischer Paula k. a., Ruttikai Agoston és Orth Lajos. 5. Kétségbeesés, szavalja Ruttikai Agoston. 6. Honvágy. Zs. E., előadja a vegyes dalkar. 7. Bucsudal (duett) Kovács Pátról, előadják Fischer Teréz és Fischer Samu k. a. 8. Szeremadás, előadja Steiner Sándor. 9. Népdalegyveleg, előadja a vegyes dalkar. 10. Indulj. Eljen mindig a jó magyar nép Zs. E., előadja a vegyes dalkar. A hangverseny kezdete 8 órakor. Belépti-díj személyenkint 70 krajczár.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* **„Uj Idők.”** A magyar olvasó közönség egy régi vágya beteljesült. Kapott végre egy jó, modern izléssel, de azért magyaros szeltemben szerkesztett képes hetilapot. Ez a hetilap az „Uj Idők”. Csak igazságosak vagyunk, mikor ezt az első félev után es az új évnegyed első számánál konstatáljuk. Ebben a számba hosszabb és folytatásos novellák kezdődnek Herzog Ferenczétől meg Bródy Sándortól, pompás kis vígjátékot írt belé Murai Károly, Mikszáth Kálmán folytatja, „Szent Péter esernyője” című elbeszélést és apróbb közleményekkel gazdagítja a szám tartalmát Bárony István meg Sebők Zsigmond. A kitűnő illusztrációkat Skutetzky, Neogrady meg Rubovits szolgáltatták. Az „Uj Idők” kiadóhivatala (Andrássy-ut 10. sz.) bárkinek kívánatra ingyen küld mutatószámot.

* **Száll az ige szájról a szájra.** Az egész országban mindunt csak a „Röptében és Nagyvilág körül” című amerikai „Röptében” beszélnek, mely ugy technikailag remek kivitele, mint egyes fényképek tisztasága, élethűsége és az egész műnek kaleidoszkopszerű változatossága által tényleg megérdemli az általános figyelmet. A vállalatból eddig négy füzet jelent meg. A hűzánk képet tartalmazza: Rudefrivoli, Párisban, Shakespeare háza, Stratford-on Avon, Angolország. Fingalbarlang, Skóthonban, A királyi vár Stockholmban, Svédország. Mauzoleum Charlottenburgban, Berlin mellett. Mer de Glace Svájc. A Colosseum külseje, Róma. Firenze panorámája, Olaszország. Maria de Padilla palotája, Alcazar, Sevilla, Spanyolország. Palot és három Alcazar, Andriába, Egyiptom, Kashmir-völgy, India. Auckland kikötője, New-Seeland. Havana, Cuba. Muir-Gletscher, Alaska. Capitolium, Washingtonban, New York és a Brooklin-híd. Mindegyik kép rövid, érdekes magyarázó szöveggel van ellátva. Az egész mű 256 változatosan összeállított fényképet tartalmaz, nagybecsű gyűjteményt fog alkotni, melyben gazdag és szegény, öreg és fiatal egyaránt élvezetet fog találni. Egy 16 képet tartalmazó füzet ára postai küldéssel 35 kr. Elfizethető 4 füzetre 1 fr 40 krral, 8 füzetre 2 frt 80 krral, 16 füzetre 5 frt 60 krral. Az előfizetési díjak az Egyetértés kiadóhivatalába Budapestre küldendők.

TÁVIRATOK.

József főherceg.

Kisjenő, július 9. (Saj. tud.) József főherceg ma bánkoti birtokára utazott, a honnan holnap Gyulára megy a megkezdett honvédszemle folytatására. A főherceg látogatására épen ma érkezett ide József Agost főherceg nejevel. József főherceg kíséretével fogadta fiát és menyét.

Szathmár új főispánja.

Szathmár, július 9. (Saj. tud. táv.) Simon sít s Béla, Szathmár új főispánja a beiktatás fényes ünnepélye után nem ment vissza székhelyére, Nagy-Károlyba, hanem itt maradt. Meszlényi Gyula püspök fényes ebédet adott tiszteletére, melyre a városi, egyházi és katonai előkelőségek voltak hivatalosak. A főispán hétfőn elnökölt a közigazgatási bizottság ülésén, kedden pedig a július havi rendes közgyűlésen.

Vérfürdő Iglófüreden.

Iglófüred, július 9. (Saj. tud. táv.) Mig a közönség békésen élvezte a kies fürdőhely örömeit, addig a szomszédos falu lakói nyilván megirigyelve az uri nép fürdőzését, alapos vérfürdőt rögtönöztek. Valami utféli szállásban lengyel munkások húzódtak meg a szakadó eső elől. A helybeli tótok, akik egy csárdában dorbézoltak, híroket véve a lengyeleknek, a szállásra rontottak s a gyanútlanul pihenő szegény munkások közül kettőt agyonütöttek, többet pedig súlyosan megsebesítettek. A brutális tótok nagy részét már összefogdosták.

Öngyilkos őrnagy.

Sopron, július 9. (Saj. tud. távirata.) Major őrnagy a Szemnecz-ügynek áldozata. Tagja volt a Szemnecz-ügyet vizsgáló bizottságnak, melynek tagjait büntetésből széthelyezték s ezért kedélybeteg lett. Neje ma reggel érkezett. Majort holnap temetik.

Merénylet a cár ellen.

Páris, július 9. (Saj. tud. táv.) A "Le Journal" jelenti Pétervárról: Moszkvában a cár elleni összeesküvést fedezték fel, mely a cár meggyilkolására irányult. A titkos rendőrség nyolc zat, köztük hat nihilistát, kik most kaptak kegyelmet, elfogott. A cár tizezer rubelt küldött a rendőrfőnöknek.

Milán Párisban.

Páris, július 9. (Saj. tud. távirata.) Milán királyt két itt tartózkodó szerb tanuló egy vendéglőben felismerte és tiszteletteljesen köszöntötte. Amint Milán észrevette, hogy felismerték, a nélkül, hogy viszonzta volna a köszöntést, sietve eltávozott a vendéglőből.

Az új szerb kormány.

Belgrád, július 9. (Saj. tud. táv.) A király Garssanint a skpustina elnökévé, Rajovics Drogolint pedig alelnökévé nevezte ki.

Menekülő fejedelem.

Belgrád, július 9. (Saj. tud. táv.) Diplomáciai körökben beszélnek, hogy Ferdinánd fejedelem a Bulgáriát fenyegető veszedelem elől menekült külföldre, mert a háborút és a forradalmi

pártot képtelen feltartóztatni és így vagy le kellett vonulnia Macedóniába a bolgárok dicsszomját kielégíteni, vagy a trónt elhagyni. Most a bécsi külügyi hivataltól akar tanácsot kérni, vagy Németország támogatásával lemond fia javára. A hadsereg egy része a Macedon határra indult. Szerbia két hadosztályt küld a határa.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi heti gabnavásár.

- Saját tudósítónktól.

Uj-Arad, július 9.

A két napi esőzés meggátolta az arató népet serény munkájában.

A nagy esőzés az aratás alatti termésnek nem ártott, míg a kukorica növést és csövesedését nagyban előidézte és ennek a kukorica-termelők igen örültek.

A behozatal igen gyöngye, búzában mintegy 500 métermázsa, tengeriben mintegy 300 métermázsa.

Elkelt:

Búza első minőségű 6 frt 10 krtól 6 frt 20 krig.

Búza közép minőségű 6 frt.

Tengeri 6 frt 20 krtól 6 frt 30 krig.

Rózsnévleg jegyeztetett 5 frttól 5 frt 10 krig.

Arpa névleg jegyeztetett 5 frt 60 krtól 5 frt 70 krig.

Zab névleg jegyeztetett 5 frt 80 krtól 5 frt 90 krig.

Repcze névleg jegyeztetett 7 frt 80 krtól 8 frting.

Budapesti áru és értéktőzsde.

- Gyenes és Balogozég jelentése.

Budapest, július 9.

Gabonaüzlet: Buzát ma sürgősen kínálták, a vételkedv gyenge volt s az irányzat lanyhább lett. Elkelt 15000 mm. 10 krral olcsóbb árakon.

	mázsa	kg	frt
Tiszavidéki	200	80,4	7.05
"	100	80.	7.-
Pestvidéki	200	80,5	6.95
"	1900	78,7	6.82 1/2
Bácskai	8200	78,3	6.87 1/2
Raktáron	1100	79,3	6.80
"	2000	77,3	6.70
"	2000	77.	6.70
Zab	400		6.55
"	100		6.50
"	100		6.45
"	100		6.40
"	200		6.40

Határidőüzlet: Amerikából igen lanya árufolyamokat jelentettek, s nálunk szép derült az időjárás mire tetemes lanyhasággal indult az üzlet búzában s igen gyenge kereslet mellett 10-15 krral lanyhábban zárult. Tengeri szintén pár krral lanyhábban indult, s közepes forgalom mellett úgy zárult is.

Zárul 12 órakor:

Őszi búza	6.61-6.62
Búza május-juniusra	6.37-6.39
Őszi roza	6.55-6.56
Tengeri május-juniusra	4.86-4.90
Tengeri július-augusztusra	5.95-5.97
Őszi zab	5.55-5.57
Repcze	9.80-9.70

Külföld: New-York: búzára 3 1/8 - 1/4, tengerire 2 7/8 - 2 5/8 lanyhább. Chicago: búzára 2 7/8 - 3 1/4, tengerire 1 7/8 - 2 1/4 lanyhább. Páris osendes, London lanya, Liverpool gyenge.

Értéktőzsde: Külföldi szilárd zárlatokra nálunk is szilárdan indult az üzlet s élénk üzletmenet mellett szilárd árufolyamokon zárultak nemzetközi és helyi papírok.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	409.80
Magyar hitelrészvény	491.25
Osztrák államvasút	441.25
Rima-Murányi	295.25
Lombard	112.25

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok, 1895. évi július hó 8-án. Hizort sertés árak: 1. Magyar elsőrendű 1. Oreg nehéz (páronkint 400 kgon felül sulyban) —. krig. Oreg közép (páronkint 300-400 kilogramm sulyban) 60.-61. krig. Fialat nehéz (pkiut 320 kgon felül sulyban) 59.-60. krig. Fialat közép

(pkiut 251-320 krig sulyban) 58.-59. krig. Fialat könnyű (pkiut 250 kgr. terjedő sulyban) 57.-58. krig. Magyar sertés: Nehéz (páronkint 280 kgon felül sulyban) —. krig. — Közép (pkiut 220-280 kgr. sulyban) —. krig. — Könnyű (pkiut 220 kgrig terjedő sulyban) —. krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kgon felül sulyban) 49.-50. krig. Közép (páronkint 220-260 kilogramm sulyban) 49.-50. — krig. — Könnyű (páronkint 220 kgrig. terjedő sulyban) 48.-49. krig. Sertés létszám 1895. július hó 5-én volt készlet 80750 darab. 1895. július hó 6-án felhajtott: — darab. 1895. július 7-én elszállított 108 drb. 1895. július 8-án maradt készletben 80647 drb. — A hizortsertés üzletirányzata: Az árak csökkentek.

Szeszűzet.

— Július 9. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 58 forint 25 krajczár, kicsinyben 58 forint 75 krajczár, per 100 liter % beleértve 35 forint fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az "Aradi Közlöny" távirati tudósítása.

Budapest, július 9. d. u. 5 óra.

Búza bánági új	6.90-7.05
Búza tiszavidéki	6.85-7.10
Búza pestvidéki	6.80-7.05
Búza fejérmegyei	6.80-7.05
Búza bácskai	6.90-7.15
Róza új, elsőrendű	—
Róza új, másodrendű	—
Arpa takarmány	—
Arpa égetni való	—
Arpa sörfőzdei	—
Zab	6.25-6.55
Tengeri bánági	6.15-6.20
Tengeri másnemű	6.10-6.15
Képoszta-repcze bánági	6.75-9.-
Kéles	6.-6.60
Búza mározius-április	—
Búza szeptember-október	6.62-6.68
Búza május-junius	6.97-6.99
Róza szeptember-október	5.55-5.57
Tengeri május-junius	4.86-4.87
Tengeri július-augusztus	5.98-6.-
Tengeri októberre	—
Zab mározius-április	—
Zab szeptember-október	5.56-5.58
Képoszta-repcze augusztus-szeptember 1894.	9.60-9.70

Hivatalos árufolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. július 9.

Magyar aranyjárdék 4%	123.75
Magyar koronajárdék 4 1/2	100.-
Magyar arany 4 1/2%	125.75
Magyar ezüst 4 1/2%	109.-
Magyar keleti vasút 1878.	123.-
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.75
Magyar italmegváltási kötvény	101.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.75

Hivatalos árufolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása.

Bécs, 1895. július 9.

Magyar koronajárdék 4%	99.80
Magyar hitelrészvény	492.-
Osztrák hitelrészvény	409.25
Anglóbank részvény	178.10
Laenderbank részvény	285.40
Bécsi bankgyesületi részvény	168.80
Déli vasút részvény	112.50
Osztrák északnyugati vasút részvény	441.12
Osztrák északnyugati (Elbe völgyi) részvény	295.-
Budapesti villamos városi vasút részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	290.25
Brassói közönbánya részvény	—
Dunagőzhajózási részvény	575.-
Lloyd-társulat részvény	570.-

VIZJELZÉS.

1895. évi július hó 9-én reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérésnél:

Észlelési állomás	Hőmérséklet	Időjárás	Vízállás	
			cm-timétr.	cm-timétr.
Branyoska	+ 15°	borult	+ 96	—
Gyulafehérvár	+ 17°	borult	+ 80	—
Arad	+ 19°	derült	+ 38	—
Makó	+ 18°	derült	+ 90	—
Szeged	+ 17°	derült	+ 811	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízallásokat jelzi. A - jel a 0 alatti hőmérsék és vízallásokat jelzi. Arad, 1895. július 9.

A m. kir. folyammérési hivatal.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

M. k. államvasutak üzletvezetőség Debreczenben. 9667/1895. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán 1895. évi szeptember hó 30-án a vasuti vendéglő bérléte lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időt artamra ezen vendéglő bérlétére ezenel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és «Ajánlat a m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérlétére» felirattal ellátott, nemkülönbén a kellő okmán yokkal felszerelt, borítékba zárt és

lepecsételt ajánlatok 1895. évi július hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, téríti vevénnyel nyujtandók be; ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 200 az az kétszáz o. é. forint készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérlétére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában Hungária kávéház épület, II. em. 12. ajtó, a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-12. és d. u.

2-4 óráig) megtekinthtők; miért is azon ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak debreczen üzletvezetősége fentartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérlétszeg nagyságára szabadon választhasson.

Debreczen, 1895. április 3.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Ervényes 1895. évi április hó 1-től.

Budapest-Arad.

Table with columns: Budapest, Arad, reggel, délut., este. Rows include BUDAPEST, Szolnok, Csaba, Kétegyháza, Lökősháza, Kurtics, Sofronya, ARAD érkezik.

Arad-Budapest.

Table with columns: Arad, Budapest, d. e., reggel, este. Rows include ARAD, Sofronya, Kurtics, Lökősháza, Kétegyháza, Csaba, Szolnok, BUDAPEST érkezik.

Erdély felé.

Table with columns: Arad, Erdély felé, d. u., reggel, d. u., este. Rows include ARAD, Glogovác, Gyorok, Paulis, Radna-Lippa, Konop, Berzova, Tótvár, Soborsin, Piski, Gyulafebvár, Tövis érkezik.

Erdély felől.

Table with columns: Erdély felől, Arad, éjjel, éjjel, este. Rows include Tövis, Gyulafebvár, Piski, Soborsin, Tótvár, Berzova, Konop, Radna-Lippa, Paulis, Gyorok, Glogovác, ARAD érkezik.

Arad-Csaba-Nagyvárad.

Table with columns: Arad, Csaba, Nagyvárad, reggel, délut., este. Rows include ARAD, Sofronya, Kurtics, Lökősháza, Kétegyháza, Kigyós, Csaba, NAGYVÁRAD érkezik.

Nagyvárad-Csaba-Arad.

Table with columns: Nagyvárad, Csaba, Arad, délelőtt, délután, este. Rows include NAGYVÁRAD, Csaba, Kigyós, Kétegyháza, Lökősháza, Kurtics, Sofronya, ARAD érkezik.

Arad-Temesvár.

Table with columns: Arad, Temesvár, reggel, d. e., délut., este. Rows include ARAD, Uj-Arad, Németságh, Vinga, Orczifalva, Merozifalva, Szt.-András, TEMESVÁR érkezik.

Temesvár-Arad.

Table with columns: Temesvár, Arad, reggel, d. u., este. Rows include TEMESVÁR, Szt.-András, Merozifalva, Orczifalva, Vinga, Németságh, Uj-Arad, ARAD érkezik.

Uj-Szt.-Anna-Kétegyháza.

Table with columns: Uj-Szt.-Anna, Kétegyháza, d. e., este. Rows include UJ-SZT.-ANNA, Simánd, Kisjenő-Erdőhegy, Székudvar, Sikló, Ottlaka, Elek, KÉTEGYHÁZA érkezik.

Kétegyháza-Uj-Szt.-Anna.

Table with columns: Kétegyháza, Uj-Szt.-Anna, reggel, d. u., este. Rows include KÉTEGYHÁZA, Elek, Ottlaka, Sikló, Székudvar, Kisjenő-Erdőhegy, Simánd, UJ-SZT.-ANNA érkezik.

Mezőhegyes-Kétegyháza.

Table with columns: Mezőhegyes, Kétegyháza, d. e., este. Rows include MEZŐHEGYES, Kamarás-major, Nesze, Kovács-háza, Bánhegyes, M.-Bodzás, Bánkut, KÉTEGYHÁZA érkezik.

Kétegyháza-Mezőhegyes.

Table with columns: Kétegyháza, Mezőhegyes, reggel, délután, este. Rows include KÉTEGYHÁZA, Bánkut, Megyes-Bodzás, Bánhegyes, Kovács-háza, Nesze, Kamarás-major, MEZŐHEGYES érkezik.

Arad-Szeged.

Table with columns: Arad, Szeged, reggel, d. e., d. u., este. Rows include ARAD, Szt.-Tamás, Pécska, Battonya, Tompa, Mezőhegyes, Csanád-Palota, Nagylak, Apátfalva, Makó, Kis-Zombor, SZEGED érkezik.

Szeged-Arad.

Table with columns: Szeged, Arad, este, d. u., este'. Rows include SZEGED, Kis-Zombor, Makó, Apátfalva, Nagylak, Csanád-Palota, Mezőhegyes, Tompa, Battonya, Pécska, Szt.-Tamás, ARAD érkezik.

Arad-Gurahonoz.

Table with columns: Arad, Gurahonoz, reggel, d. u., d. u., este. Rows include ARAD, Ötvényes, Zimánd-Ujfalu, Uj-Szt-Anna, Világos, Muszka-Magyarád, Pankota, Apateleak, Borosjenő, Bokszeg-Beél, Borossebes-Buttyin, Almás-Alosill, GURAHONCZ érkezik.

Gurahonoz-Arad.

Table with columns: Gurahonoz, Arad, reggel, d. u., reggel, este. Rows include GURAHONCZ, Almás-Alosill, Borossebes-Buttyin, Bokszeg-Beél, Borosjenő, Apateleak, Pankota, Muszka-Magyarád, Világos, Uj-Szt-Anna, Zimánd-Ujfalu, Ötvényes, ARAD érkezik.

Borosjenő-Csermő.

Table with columns: Borosjenő, Csermő, délelőtt, este. Rows include Borosjenő, Csermő.

Csermő-Borosjenő.

Table with columns: Csermő, Borosjenő, reggel, délután. Rows include Csermő, Borosjenő.

Borossebes-Menyháza.

Table with columns: Borossebes, Menyháza, d. e., d. u., este. Rows include BOROSSEBES-BUTTYIN, Dásna, MENYHÁZA.

7410/1895. tkv. sz.

690.

Árverési hirdetményi kivonat.

A makói kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közírással teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak Kasik János végrehajtást szenvedő elleni 109 frt 92 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék a makói kir. járásbírósa területén lévő Pitvaros község és határában fekvő a pitvarosi 67. sz. tjkönyvben A. X alatti foglalt és Kasik János tulajdonát képező ingatlanokra és pedig: a 67. hrsz. 67 népsorszámu 1000 □-öl területű házra (bellekben 284 frt a 445 hrsz. 2 hold 1196 □-öl területű szántóföldre (I. forduló) 718 frt, a 839 hrsz. 2 hold 438 □-öl területű szántó földre (II. forduló) 472 frt, a 903 hrsz. 1342 □-öl területű löherésre 118 frt, az 1165 hrsz. 1331 □-öl területű szántóföldre (régii törés) 198 frt és az 1267 hrsz. 1069 □-öl területű szántóföldre (új-törés) 118 frt összesen 1808 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennbb megjelölt ingatlanok az 1895. évi augusztus hó 14-ik napján d. e. 10 órakor Pitvaros községénél megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 18 frt 40 kr., 71 frt 80 kr., 47 frt 20 kr., 10 frt 30 kr., 19 frt 80 kr. és 11 frt 80 kr. készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Makói kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1895. évi március hó 25-én.

Kádár.

kir. aljbiró.

5443/1895.

Hirdetmény.

Közírással tesszük, hogy az 1883. évi XXXIV. törvénycikk módosításáról szóló 1890. évi XXIII. t. cz. értelmében a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiában szervezett tisztképző tanfolyamban az 1895-96-ik tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által leküldetvén, az levéltárunkban bármikor megtekinthető.

Arad, 1895. márcz. 20-án.

A városi tanács.

6004/1894. tlkv.

689.

Árverési hirdetményi kivonat.

A borosjenői kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közírással teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak Szudrisán Szamuilla és Berló Pávelné mint néh. Szudrisán Antonné jogutóda apateleki lakos végrehajtást szenvedő elleni 26 frt 72 kr és járuléka végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, miuek folytán a borosjenői kir. járásbírósa területén fekvő s az apateleki községi 150. sz. telekjegyzőkönyvben A. I. 1-5. alatt Szudrisán Antonné nevével felvett beltelkes ház és $\frac{1}{4}$ külállományi földből álló ingatlanságra 600 frtban megállapított kikiáltási árban az 1895. évi augusztus hó 5-ik napján délelőtt 9 órakor Apateleki községénél megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni, u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felülígéret nem tételik, az elárverelendő ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt I. K. rendelet 8. §-ának értelmében óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 172. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Borosjenőn, a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1894. évi decz. 30-án.

Bittó

kir. aljárásbíró.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

7224/1895. k. h. szám.

Hirdetmény.

Felhívom a kocsii tulajdonosokat, hogy a jelenleg folyamatban levő csatorna munkálatok következtében kiasott árkok hosszában, azok közelében, különösen ott, hol a lassu hajtásra jelző tábla is figyelmeztet — büntetés terhe alatt lassan hajtának, mert a sebes hajtás következtében támadó rázkódás a mély árkok oldalainak beomlását idézvé elő a munkások testi épsége és élete veszélyeztetve van, miért is ha a sérülés omlás következtében tényleg bekövetkezik, azért azok lesznek felelőssé téve, kik a sebes hajtás által a rázkódást előidézték.

Aradon, 1895. évi június hó 7-én.

Sarlot Domokos

főkapitány.

61271/1895.

Hirdetmény.

Közírással tesszük, hogy a nagymélt. m. kir. földmivélségi miniszteriumnak 37791/895. sz. a. kelt rendelete szerint sertéseknek Magyarországból Horváth-Szlavonországba való bevitele és behajtása további intézkedésig tilos.

Arad, 1895. június hó 19-én.

A városi tanács.

7867/1895. k. h. sz. a.

Végzés.

Arad szab. kir. város polgármesteri hivatala mint II-od fokú állategészségügyi hatóság 1304/895. pm. sz. a. kelt határozatával, mert a sertések között a sertés orbáncz kór három különböző fekvésű istállóban egyszerre jelentkezett, azt járványos jellegűnek nyilvánította, amiért is az 1888. évi VII. t. cz. foganatosítására 40000/888. sz. a. kibocsájtott magas rendelet 278. és következő §-ok alapján a következő óv és köz elfojtási szabályok rendeltetnek el.

1. Aradváros területén a sertés állománynak szigorú istállózását rendelem el, a végből a sertés csürhéknek a mai naptól további rendeltig való kihajtását beszűntetem.

Szálas takarmánynak, trágyának a határból való kivitelét, valamint sertésnek a város területéről való kiszállítását szigorú büntetés terhe alatt megtiltom.

2. Marha leveleknek sertésekre való kiadását beszűntetem, egyben felhívom a város lakosságát, miszerint kezei között levő sertéseire szóló járatait a járvány tartamára megőrzés végett a kapitányi hivatalhoz beszoáltassák.

3. Mészáros és marha kereskedőknek a városi sertés-istállókba való bemenetelt szigorúan megtiltom.

4. Sertés orbáncz beteg, vagy gyanús állatoknak közfogyasztásra való levágását megtiltom, ugyszintén tilos a sertés orbánczban beteg állattal érintkezett sertésnek 6 napon belül közfogyasztásra való levágása.

Sertések elhullása a kapitányi hivatalnál szigorú büntetés terhe alatt azonnal bejelentendő.

6. A járvány idejére a városba vezető utakon örök állanak, hogy sertéseknek a városba hozását megátolják s azokat oly utakra tereljék, melyen a vásár elkerülhető. A tulajdonos határozott kívánsága folytán behozott sertés a járvány tartama alatt ki nem vihető.

7. A járvány kiütéséről a szomszéd hatóságok átíratilag értesítetnek.

8. A városi állatorvos utasítottik, hogy a sertés állományt figyelemmel megvizsgálja s hetenként a járvány állásáról járványtáblát terjeszzen be.

9. Hetivásárról a járvány tartama alatt a sertés kilitatitk.

10. A betegségből felgyógyult állatok istállói, udvarai, a városi állatorvos ellenőrzése mellett alaposan fertőtlenítendők.

Ezen intézkedés megszegői a törvény értelmében szigorúan büntettetni fognak.

Arad, 1895. június hó 20-án.

Sarlot Domokos

főkapitány.

11840/1895.

Hirdetmény.

Közírással tesszük, hogy a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszteriumnak 25963/895 szám alatt kelt intézvényével megengedett, hogy a Selmecz- és Bélabánya szab. kir. bányavárosoknak tulajdonát képező Vihnye fürdő gyógyfürdőnek neveztessek.

Aradon, 1895. évi június 5-én.

A városi tanács.

11185/1895.

Hirdetmény.

Az Arad és Uj-Arad, továbbá a városház és az aradi vár között építendő uj hidak ügyében a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszterium 16983/L 1895. számú rendeletével kitűzött pótbjárás folyó évi augusztus hó 23-ikán délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Összejöveteli hely Aradváros városházánál az I. emeleti kis ülésterem.

Ezen helyszíni bejárásra mindazok, akik magukat érdekelteknek tekinthetik, oly figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy a műszaki műveletek a polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt folyó évi augusztus 8-tól 22-ig bezárólag terjedő 15 nap alatt lesznek megtekinthetők.

Arad, 1895. június 1-én.

A városi tanács.

14004/95.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivélségi m. kir. miniszterium 40694/95. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közírással tesszük, hogy Magyarországból és Horváth-Szlavonországból a sertéseknek Styriába való bevitele a styriai cs. kir. helytartóság által tiltatott.

Mindazonáltal a styriai politikai hatóságok felhatalmaztattak, hogy egyes, a vasutvonalok mellett fekvő nagyobb fogyasztási helyek élelmezése céljából az azonnali levágásra szánt sertés szállítmányoknak, különösebb figyelemreméltó esetekben, a szállítófélf esetről-esetre való folyamodása alapján kizárólag vasuti szállításra kivételes engedélyt adhassanak.

A vonatra való felrakás főfeltételét ily esetekben a hatósági állatorvos által látatamozott szabályszerű marhalevelek képezik, melyeken az állatok egészséges volta mellett származási helyük járványmentesége is igazolandó.

Végül az ezen feltételek mellett szállított sertések a kirakodás alkalmával állatorvosilag ujra megvizsgálatnak, és ha állati ragadós betegségektől menteseknek találtatnak, hatósági felügyelet alatt azonnal levágandók.

Az állatorvosi szemle költségei a felet terhelik.

Arad, 1895. július 2.

A városi tanács.

14023/95.

Hirdetés.

A nagym. földmivélségi m. kir. miniszter ur 43361/95. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közírással tesszük, hogy a sertések Magyarország járványmentes és külön forgalmi korlátozások alá nem vett községeiből Budapestre a következő feltételek mellett szállíthatók.

1. A sertések a ferencvárosi rendező pályaudvar petroleum-raktár rakodóján rakandók ki.

2. A sertések csakis budapesti hentések számára érkehetnek, azok kocsin közvetlenül az illető hentésekhez szállítandók és megérkezésük után legkésőbb 48 óra alatt leszurandók.

Arad, 1895. július hó 2.

A városi tanács.